

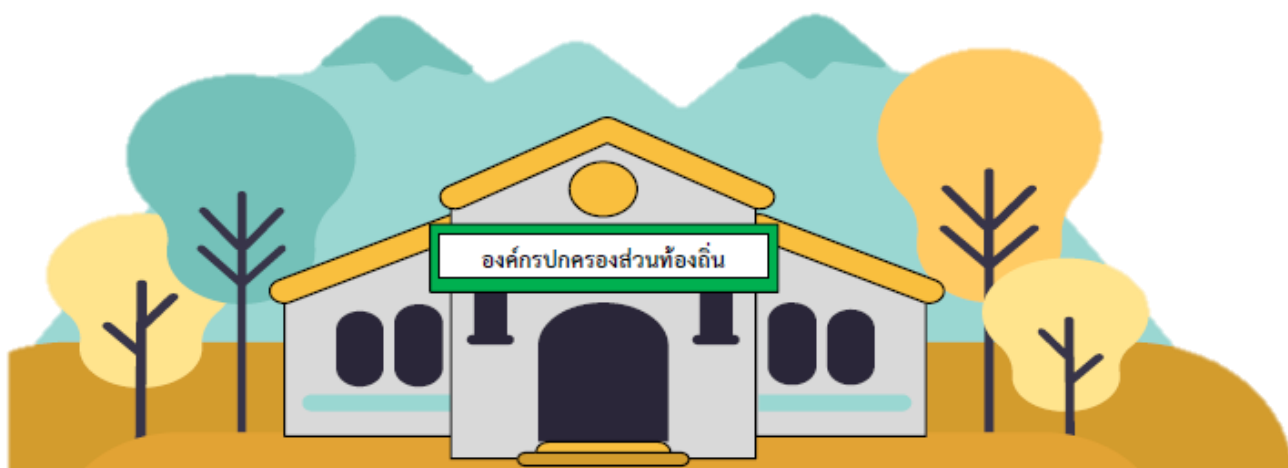

แนวทางการขับเคลื่อนจริยธรรม

ของ องค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น

อำเภอภูพาน จังหวัดอุดรธานี

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

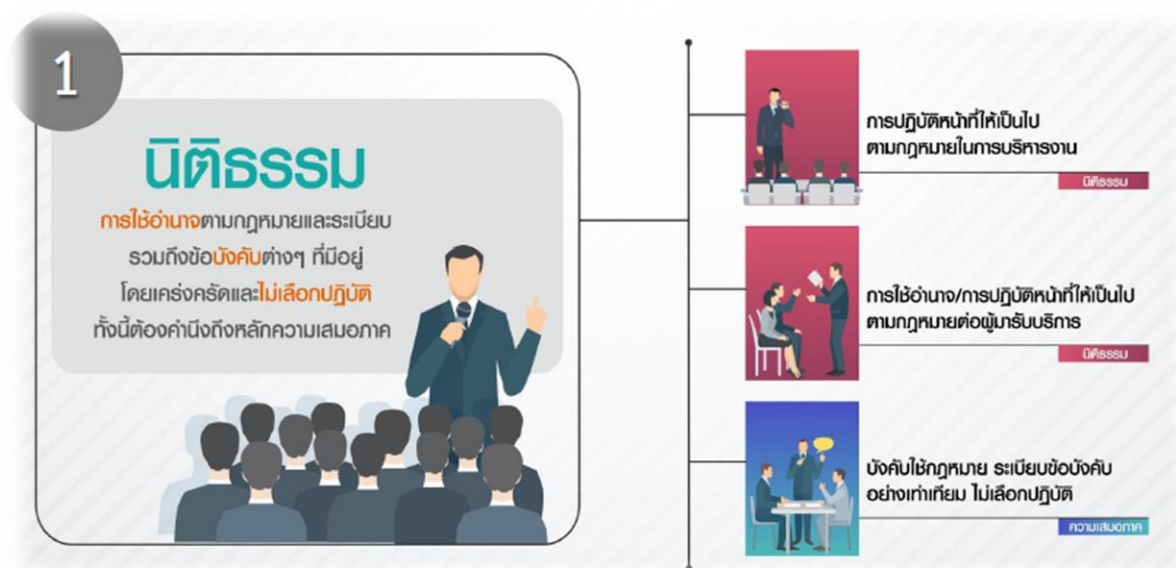

**แนวทางการขับเคลื่อนจริยธรรม
ขององค์การบริหารส่วนตำบลขนอม อำเภอгуดจ๊ับ จังหวัดอุตรธานี
ปีงบประมาณ ๒๕๖๗**

๑. หลักนิติธรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้อำนาจหรือบริหารงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะต้องดำเนินการอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- ๑) นิติธรรม (Rule of Law)
- ๒) ความเสมอภาค (Equity)

๑.๑ นิติธรรม (Rule of Law)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงาน โดยยึดอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความชอบธรรม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.1 นิติธรรม

Do's

ผู้บริหารและบุคลากรของ อปท. ปฏิบัติหน้าที่และบังคับใช้กฎหมายในการบริหารงานบุคคล การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ การบริหารการเงิน การคลัง การพัสดุ และการจัดบริการสาธารณะ ฯลฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ อปท.

Don'ts

อปท. ดำเนินงานโดยไม่คำนึงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง และพวกพ้อง มีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือใช้ดุลพินิจนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดในการบริหารงานและจัดบริการสาธารณะ เช่น อนุญาตก่อสร้าง โดยไม่เป็นไปตามกฎหมายควบคุมอาคาร หรือเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อไม่ต้องปฏิบัติตามที่ถูกกำหนด

๑.๒ ความเสมอภาค (Equity) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะและบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่แบ่งแยกเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนาตลอดจนสภาพและสถานะของบุคคล ทั้งทางร่างกาย เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งคำนึงถึงโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.2 ความเสมอภาค

Do's

1. อปท. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน

2. อปท. จัดบริการสาธารณะโดยอ้างอิงฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลประชากร อาชีพ อายุ รายได้ ฯลฯ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ ร่องรับการจัดบริการสาธารณะอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม

Don'ts

1. ผู้บริหารและบุคลากรของ อปท. มีการเลือกปฏิบัติในการบริหารงาน เช่น การประชุมประชาคมท้องถิ่น เลือกเชิญเฉพาะพวกพ้อง เครือญาติ เพื่อรับฟังและร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลให้โครงการ/กิจกรรมที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ มีลักษณะเอื้อประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง

2. อปท. ละเลยการจัดทำหรือปรับปรุงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น ฐานข้อมูลผู้สูงอายุ คนพิการ เด็ก และเยาวชน อันจะส่งผลให้การจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนเกิดความเหลื่อมล้ำ ไม่ครบถ้วนและทั่วถึง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.2 ความเสมอภาค

Do's

3. อปท. มุ่งพัฒนาระบบการให้บริการเพื่อให้เกิดมาตรฐานการให้บริการที่เท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุเพราะเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สภาพ และสถานะทางร่างกาย เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ทั้งนี้อาจมีการนำแนวคิดวิธีการในการบริหารจัดการที่ดี และเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น เช่น จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือประชาชน การจัดระบบคิว การจัดทำระบบแผนที่ภาษี

Don'ts

3. อปท. ละเลยการกำหนดมาตรการแนวทางปฏิบัติ หรือการจัดทำคู่มือการใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างเหมาะสม ทำให้การบังคับใช้กฎหมายและการจัดบริการสาธารณะเกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นอยู่กับ/อยู่ภายใต้ดุลพินิจของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ทำให้ประชาชนไม่อาจเข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคและรวดเร็ว เช่น ไม่มีการปรับปรุงข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติประกาศที่ล้าสมัย ไม่ปรับลดขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

การแก้ไขปัญหาคนไร้สัญชาติ ไร้สถานะทางทะเบียน

CASE STUDY

ปัญหาคนไร้สัญชาติ ไร้สถานะทางทะเบียนในพื้นที่ ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวเป็นผู้ด้อยโอกาส มักถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น สุ่มเสี่ยงถูกล่อลวงโดยขบวนการค้ามนุษย์ เทศบาลนครอุดรธานี จึงเข้าไปแก้ไขปัญหานี้และช่วยเหลือกลุ่มคนดังกล่าว ให้มีโอกาสเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยการจัดทำแผนให้การช่วยเหลือมีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของเทศบาลฯ และประชาชนชุมชนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครทางทะเบียนและบัตร เพื่อสำรวจ ตรวจสอบสภาพปัญหาและการดำรงชีวิตของผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานงานกับฝ่ายสอบสวนและส่งเสริมการทะเบียนและบัตร กองทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ตกหล่นทางทะเบียนที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชนให้ได้รับการกำหนดสถานะตามกฎหมายและได้รับสิทธิต่างๆ จากภาครัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงความสะดวกของสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถช่วยเหลือกลุ่มผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสในเขตเทศบาลได้ถึง 1,255 คน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความเสมอภาค โดยคำนึงถึงการแก้ไขปัญหานี้เพื่อความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชน

๒. หลักคุณธรรม

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในศีลธรรม คุณธรรม ต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรม ของท้องถิ่น รวมถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่

๒.๑) การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม มาตรฐาน และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

๒.๒) การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

๒.๑ ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อประชาชนโดยยึดมั่นและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ อย่างเคร่งครัดรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำกับ กระตุ้นกวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรนั้นให้ไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนั้น

ตัวอย่าง **ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่**

● ● 2.1 ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

Do's

2. อปท. มีมาตรการและกลไกในการกำกับดูแลและดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติไม่เหมาะสม ผิดวินัยประมวลจริยธรรม และมาตรฐานทางวิชาชีพ อันทำให้ราชการเกิดความเสียหายด้วยความรวดเร็วและจริงจัง เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม หากพบว่ามีการฝ่าฝืน มีข้อสงสัยหรือข้อร้องเรียน มีการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการฝ่าฝืนแต่ไม่มีความผิดทางวินัยหรืออาญาต้องแจ้งให้มีการแก้ไข หรือตักเตือนหรือมีการนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การพิจารณาความดีความชอบแล้วแต่กรณี

Don'ts

2. อปท. ละเลยการใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อกำกับ ความประพฤติ ปลดปล่อยให้บุคลากรประพฤติผิดต่อศีลธรรมอันดี ไม่มีการสอดส่อง แนะนำ บังคับใช้หรือเฝ้าสวนข้อเท็จจริง

งานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 2.1 ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

Do's

1. ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง กำกับดูแลพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในกรอบแนวทางที่สมควรไม่ละเมิดมาตรฐานทางจริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีกลไก/กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากร

Don'ts

1. ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละเลยไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ ขาดความเที่ยงธรรม ไม่ดำรงตนตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ขาดการเสียสละ และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ยึดถือประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์ประชาชน ประเทศชาติ เช่น ใช้เวลาราชการเพื่อประกอบกิจส่วนตัว มาปฏิบัติงานสายกลับก่อนเวลาเป็นประจำ

๒.๒ การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นผลประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง โดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง รวมทั้งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของตนและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

✓ Do's

1. อปท. มีมาตรการ/แนวทางป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างในงานนั้น ๆ เช่น กำหนดให้มีการจัดทำแบบรับรองการตรวจสอบการเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา

✗ Don'ts

1. ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการของ อปท. นั้น หรือ อปท. อื่น โดยมีพฤติกรรมแสดงให้เห็นว่าเป็นการตอบสนองหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน เช่น ในขณะดำรงตำแหน่งทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง / จ้างบุคคลเข้าทำงาน หรือทำกิจการประเภทต่างๆ กับ อปท. ที่ตนสังกัด หรือ อปท. อื่น ไม่ว่าโดยตนเองหรือผ่านทางผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ทางการบริหารกิจการหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น เครือญาติ พวกพ้อง

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

✓ Do's

2. อปท. มีแนวทางปฏิบัติ และแจ้งข้อพึงระวังต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้หรือรับของขวัญ และรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้อำนาจโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ การแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม เช่น

- การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมูลค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือ
- เสริมสร้างให้บุคลากรเกิดทัศนคติในการระมัดระวังประชาชนทั่วไปในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติ ประเพณีนิยมให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลใช้วิธีการแสดงออก โดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจแทนการให้ของขวัญ

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

✓ Do's

3. อปท. จัดทำคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการ รวมทั้งกำหนดกลไกในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ/ระเบียบของการใช้และการใช้ทรัพย์สินของราชการอย่างเคร่งครัด วางระบบการจัดทำทะเบียนการเบิก ใช้ทรัพย์สิน ทะเบียนการยืมทรัพย์สินของราชการอย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการตรวจสอบ

✗ Don'ts

3. อปท. ขาดการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ และไม่มีการดำเนินการควบคุมทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ และเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ให้เรียบร้อย ไม่มีการจัดทำรายงานการตรวจพัสดุประจำปีโดยเปิดเผย อันส่งผลให้มีการใช้เวลา ทรัพย์สิน หรืองบประมาณของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน ญาติมิตร หรือพวกพ้อง เช่น มีการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้เป็นรถส่วนตัว การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ กลับไปใช้ส่วนตัว โดยไม่ได้เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

CASE STUDY

อนุญาติจัดจ้างให้พวกพ้องเป็นคู่สัญญากับเทศบาลเพื่อประโยชน์ของตน

นายกเทศมนตรีได้อนุมัติจัดจ้างโดยวิธีพิเศษให้พรรคพวกของตนไปดำเนินการกำจัดขยะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาล ด้วยการทำสัญญาจ้างบุคคลหนึ่งที่รู้จักกันเพื่อเป็นผู้รับจ้างกำจัดขยะในราคาจ้างเหมาเป็นเงิน 120,000 บาท ทั้งที่บุคคลนั้นเป็นช่างตัดผมไม่มีที่ดินสำหรับใช้เป็นที่ทิ้งขยะ และไม่มีเครื่องมือในการกำจัดขยะเลย โดยนายกเทศมนตรีได้สั่งการให้พนักงานและรถของเทศบาลไปขุดตักดินและนำขยะไปฝังกลบในที่ดินของบิดาของตนแล้วเบิกจ่ายค่าจ้างกำจัดขยะมาเป็นประโยชน์ของนายกเทศมนตรีเสียเอง ศาลฎีกาพิพากษาว่า นายกเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ลงโทษจำคุก 6 ปี

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดหลักคุณธรรม ดำเนินการจัดจ้างให้แกพวกพ้องเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง

อนุญาติจัดซื้อที่ดินราคาสูงกว่าราคาซื้อขายจริง เพื่อประโยชน์พวกพ้อง

CASE STUDY

เจ้าของที่ดินรายหนึ่ง จะขายที่ดินให้แก่ลูกเขยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในราคา 220,000 บาท ลูกเขยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้ปลอมลายมือชื่อของเจ้าของที่ดินรายนั้นในใบเสนอราคาขายที่ดินเป็นเงิน 594,000 บาท เพื่อนำไปยื่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล จากนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ใช้อำนาจอนุญาติจัดซื้อที่ดินดังกล่าวในราคาสูงกว่าที่เจ้าของที่ดินรายนั้นต้องการจะขาย และนำเงินส่วนต่างไปเป็นประโยชน์แก่ลูกเขยของตน

ศาลฎีกาพิพากษาว่า การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ลูกเขยของตน และแสวงประโยชน์โดยมิชอบ ทำให้ราชการได้รับความเสียหายต้องซื้อที่ดินในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น จึงมีความผิดฐานเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อทรัพย์สินเข้าในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา ลงโทษจำคุก 3 ปี 9 เดือน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดหลักคุณธรรม ขาดจิตสำนึกของการมีคุณธรรม ผ่าฝืนประมวลจริยธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง

๓. หลักความโปร่งใส

บุคลากรของ อบท. ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมถึงการมีวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กรที่ให้ความสำคัญ กับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีการวางระบบเพื่อให้ประชาชน และภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคมสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ อบท. ได้โดยง่าย การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อบท. พึงมีความชัดเจน เป็นระบบ เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และคาดการณ์ได้ของสังคม ซึ่งต้องคำนึงถึงความโปร่งใส ๓ ด้าน ได้แก่

๓.๑) ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

๓.๒) ด้านการบริหารงานบุคคล

๓.๓) ด้านการจัดบริการสาธารณะ/การบริการประชาชน

๓.๑ การบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

ในการจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี การจัดทำรายได้ การรับเงิน การใช้จ่ายเงิน ตลอดจนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของ อบต. ต้องดำเนินการตามกฎหมายตรงไปตรงมา มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้องให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขั้นตอน การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการคลังของ อบต.ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.1 ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

Do's

1. อบต. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน การคลัง และการพัสดุ ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านเว็บไซต์ และช่องทางต่างๆ ตามบริบทของพื้นที่ เช่น แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ตามวงรอบที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดหาพัสดุ และรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือนและรายปี

Don'ts

1. อบต. จงใจปกปิดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และมีผลกระทบต่อประชาชน หรือ มีการเปิดเผยแต่ไม่คำนึงถึงว่าประชาชนจะสามารถเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นได้หรือไม่ เช่น มีการปิดประกาศในผู้ที่มีกระเจตนาคลุมเครือ ทำให้ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปไม่สามารถเปิดดูรายละเอียดของเอกสาร หรือมีการเปิดเผยข้อมูลเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.1 ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

Do's

2. อบต. มีการจัดการประชุมที่เปิดเผย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมเพื่อจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถติดตามการดำเนินงานได้ เช่น จัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาท้องถิ่น ในเรื่องงบประมาณ หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ผ่านหอกระจายข่าวเสียงตามสาย/วิทยุชุมชน/เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์

Don'ts

2. อบต. ไม่มีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงวิธีการใช้สิทธิการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น ไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมและผลการดำเนินงานของสภาท้องถิ่น รวมถึงมีการแก้ไขหรือเขียนรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นอันเป็นเท็จโดยไม่มีการประชุมจริง

๓.๒ การบริหารงานบุคคล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการสรรหา คัดเลือก แต่งตั้ง เลื่อนระดับ และการให้ทุนให้โทษแก่บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้รวมทั้งเปิดเผย

หลักเกณฑ์ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลเป็นการทั่วไป เพื่อให้ประชาชนหรือบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล

Do's

อปท. มีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่ได้มาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ครอบคลุมทุกประเด็น เช่น การสรรหา ย้าย/โอน เลื่อนขั้น/ระดับ ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ทักษะศึกษา

Don'ts

อปท. ไม่ประกาศหลักเกณฑ์ การเลื่อนขั้น/เลื่อนตำแหน่ง/ค่าจ้างล่วงหน้า ไม่แจ้งผลการประเมินประเภทต่างๆ ให้ผู้ถูกประเมิน/ผู้เข้ารับการคัดเลือกทราบ และไม่เปิดเผยตำแหน่งและจำนวนอัตราว่างเพื่อให้เกิดการย้าย/โอนที่โปร่งใส หรือหากมีการเปิดเผยก็จะประกาศให้ทราบในวงจำกัดเท่านั้น

๓.๓ การจัดบริการสาธารณะ/การบริการประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะ หรือบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและเปิดเผยทุกขั้นตอน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.3 ด้านการจัดบริการสาธารณะ/การบริการประชาชน

Do's

อปท. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะหรือการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้งประกาศเผยแพร่ขั้นตอน/กระบวนการระยะเวลาแล้วเสร็จให้ได้รับทราบ รายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานเป็นระยะผ่านสื่อเครื่องมือประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

Don'ts

อปท. ขาดการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบริการสาธารณะ และชี้แจงสิทธิของประชาชนในการใช้บริการต่างๆ ให้ได้รับทราบ หรือประชาสัมพันธ์แต่ไม่คำนึงถึงความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล เช่น ไม่มีการชี้แจงสิทธิ ขั้นตอน เอกสารแผนผังแสดง ขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ การอนุมัติ อนุญาต

CASE STUDY

โครงการระบบข้อมูลสาธารณะโปร่งใส พร้อมก้าวไปกับเทศบาลเมืองลำพูน

เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน โดยทำให้กระบวนการตัดสินใจของเทศบาลเป็นไปอย่างเปิดเผย มุ่งเน้นการสื่อสารข้อมูลนโยบายและการดำเนินงานของเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารลักษณะออนไลน์เพื่อรับแจ้งข้อมูล และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างทันที่ผ่านเว็บไซต์ อีเมลล์ สื่อสังคมออนไลน์ และยังพัฒนาแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างทันที่ เช่น QR Code นื่องพอใจ, line ส่วนงานต่าง ๆ (รับเรื่องร้องเรียนผ่านผู้บริหารเทศบาลโดยตรง) รวมทั้งมีการเผยแพร่ E-book “คู่มือประชาชน” เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน อัตราค่าธรรมเนียม และระยะเวลาของขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถดาวน์โหลดได้

นอกจากนี้ยังได้ดำเนินโครงการ “การบริหารงานบุคคลโปร่งใส มั่นใจระบบคุณธรรม” โดยนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในระบบการบริหารงานบุคคล ตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง การเลื่อนระดับ การฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน การโอนย้าย เงินเดือนและค่าจ้าง การรักษาวินัย และการพ้นจากราชการ เพื่อให้ได้ทรัพยากรบุคคล ที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ จัดวางคนที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้บุคลากรและประชาชนทุกคนได้รับรู้สถานการณ์ของเทศบาล ภายใต้แนวคิด “การบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นหัวใจสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ และการสร้างความไว้วางใจสาธารณะ จึงต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด”

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส โดยมีการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ และการบริหารงานบุคคล ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อออนไลน์หลากหลายรูปแบบ

ไม่มีการเปิดเผยการเสนอราคาโดยเปิดเผย CASE STUDY

นายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล อนุมัติและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลจำนวน 16 โครงการ โดยไม่มีการเปิดเผยการเสนอราคาโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการสำนักงานเทศบาล และประชาสัมพันธ์การเสนอราคาให้ประชาชนทั่วไปทราบ ส่งผลให้ผู้รับเหมาก่อสร้างทั่วไปไม่มีโอกาสเข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม มีเพียงบริษัทรับเหมาของพรรคพวกนายกเทศมนตรีเพียงรายเดียวเท่านั้นที่รู้และยื่นซองเสนอราคา

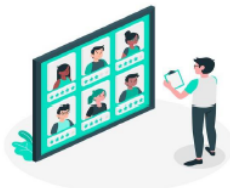
ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า นายกเทศมนตรีและบริษัทรับเหมา กระทำความคิดร่วมกัน โดยมุ่งประโยชน์แก่ตนเอง และพวกพ้องไม่ถูกต้องตามทามองคลองธรรม ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นและสังคมโดยส่วนรวม จึงเป็นเรื่องร้ายแรง จึงพิพากษาว่านายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล บริษัทรับเหมา และผู้แทนบริษัทรับเหมา มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ลงโทษจำคุกนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล คนละ 5 ปี ส่วนบริษัทรับเหมา และผู้แทนบริษัทรับเหมา ลงโทษฐานร่วมกันเป็นผู้สนับสนุน ปรับบริษัทรับเหมา จำนวน 200,000 บาท และจำคุกผู้แทนบริษัทรับเหมา เป็นเวลา 3 ปี 4 เดือน จำเลยทั้งหมดให้การรับสารภาพ คงจำคุกนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล คนละ 2 ปี 6 เดือน จำคุกผู้แทนบริษัทรับเหมา เป็นเวลา 1 ปี 8 เดือน และปรับบริษัทรับเหมา จำนวน 100,000 บาท

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักความโปร่งใส ไม่ให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย ขาดความ โปร่งใส เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง

CASE STUDY

ประเมินผลการปฏิบัติงานไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม

นายกเทศมนตรีมีคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนรองปลัดเทศบาล โดยการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนนั้น ไม่มีการประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่แจ้งผลการประเมินให้ทราบเป็นรายบุคคล ไม่เปิดโอกาสให้รองปลัดเทศบาลได้เข้าพบในที่ที่ทราบผลการพิจารณา ก่อนมีคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือน และไม่ได้มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ โดยได้มีการนำผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาไป ในรอบก่อนของรองปลัดเทศบาลมาประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบนี้ด้วยการดำเนินการดังกล่าวของนายกเทศมนตรีเป็นการดำเนินการที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกประเมินผลการปฏิบัติงาน

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำพิพากษา ให้เพิกถอนคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของรองปลัดเทศบาลให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่ง โดยให้นายกเทศมนตรี ดำเนินการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนและมีคำสั่งใหม่โดยไม่ให้นำเหตุผลในการประเมินครั้งที่ผ่านพ้นไป ในรอบก่อนมา ใช้ประกอบการพิจารณาและให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำพิพากษา

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล โดยไม่เปิดเผยหลักเกณฑ์และผลการประเมิน รวมทั้งประเมินผลตามอำเภอใจ ไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง

๔. หลักการมีส่วนร่วม

การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงต้องยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา และประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา นอกจากนั้นประชาชนยังต้องมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน รวมถึงการแสวงหาฉันทามติร่วมกันของประชาชนภายในท้องถิ่น โดยมี ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่

๔.๑) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ

๔.๒) การกระจายอำนาจ

4

การมีส่วนร่วม

ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้รับรู้ และแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา/ประเด็นต่างๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา นอกจากนั้น ประชาชนยังต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมมีเป้าหมายสำคัญเพื่อแสวงหาฉันทามติ

การมีส่วนร่วม / การแสวงหาฉันทามติ

- การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางนโยบาย หรือแผนงาน
- การมีส่วนร่วมในการบริหาร
- การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล

การกระจายอำนาจ

- การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ
- กระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

๔.๑ การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นและเสนอปัญหาภายในท้องถิ่น ในประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้เกิดฉันทามติร่วมกัน ซึ่งอย่างน้อยควรมีส่วนร่วมใน ๓ ด้าน ได้แก่

๔.๑.๑) การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑.๒) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

๔.๑.๓) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

4.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อปท. พึงจัดให้มีกระบวนการและกลไกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย แผนงานของ อปท. โดยประชาชนที่เข้าร่วมมีความหลากหลายกระจายครอบคลุมทุกชุมชน เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาและความต้องการผ่านแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนงานอื่นๆ

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น หรือเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยความสมัครใจ ตามวัน เวลาและสถานที่ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชุมชน ไม่ชี้นำ ครอบคลุมตามสัดส่วนทุกพื้นที่

Don'ts

1. อปท. มีการชี้นำหรือจัดตั้งมวลชน โดยเลือกปฏิบัติเฉพาะบางกลุ่มบางฝ่าย เพื่อให้กระบวนการเป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข โดยละเลยความสำคัญต่อการรับฟังความเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Do's

2. อปท. นำผล/ข้อเสนอต่าง ๆ จากการประชาคม/รับฟังความคิดเห็นของประชาชนไปขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

Don'ts

2. อปท. ละเลยไม่ดำเนินการ/ปิดกั้นภาคประชาชนในการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น กรณีที่จะดำเนินโครงการที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางในท้องถิ่น เช่น การสร้างสถานที่กำจัดขยะ สร้างถนนหรือคันกั้นน้ำ รวมทั้งเพิกเฉยต่อการนำข้อเสนอจากการประชุมประชาคมไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยปราศจากการชี้แจงเหตุผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

อปท. พึงส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยสามารถให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริม/เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีคุณวุฒิ/วิสัยทัศน์เหมาะสม หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจำนวนสัดส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ

Don'ts

1. อปท. แต่งตั้งผู้มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพวกพ้องเข้าเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่สำคัญ โดยไม่เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้มีความรู้ความสามารถตามความเหมาะสมเข้าร่วม เช่น คณะกรรมการเปิดของsobราคา คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

Do's

2. อปท. มีการนำความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของบุคลากรและประชาชนไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

Don'ts

2. ผู้บริหารของ อปท. เพิกเฉยต่อการรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการบริหารงานที่ได้รับการสะท้อนจากบุคลากรหรือประชาชน หรือรับฟังแต่พวกพ้องบุคคลใกล้ชิด เช่น ไม่จัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความพึงพอใจต่อการบริหารหรือบริการสาธารณะที่เหมาะสม

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการกำหนดกลไกให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะการสอบยันความถูกต้อง (Cross Check)

Don'ts

1. อปท. ขาดระบบการสอบทาน / ตรวจสอบที่เข้มงวดในการบริหารงบประมาณ ขาดการวางระบบการตรวจสอบภายในที่ดี อันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือการทุจริต เช่น การเบิกจ่ายเท็จ ปลอมแปลงแก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

Do's

2. อปท. กำหนดให้มี /ปรับปรุงประกาศสภาท้องถิ่น เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นตามระเบียบฯ ให้มีความเหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริม/อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น รวมทั้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวันเวลาและกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น

Don'ts

2. อปท. ปิดกั้นการตรวจสอบติดตามของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น ไม่ให้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น หรือมิได้มีการเผยแพร่รายงานการประชุมของสภาท้องถิ่นผ่านช่องทางที่เหมาะสม หรือมิได้จัดทำระเบียบหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น

๔.๒ การกระจายอำนาจ

การปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้ง มีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม โดยพิจารณา ๒ ประเด็น ได้แก่

๔.๒.๑) การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

๔.๒.๒) การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

4.2.1 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่ภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

ผู้บังคับบัญชาของ อปท. ส่งเสริมให้มีการมอบอำนาจเพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มากเกินความจำเป็น ดังนี้

1. เพิ่มการมอบอำนาจบางเรื่องให้ระดับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานท้องถิ่นในการอนุมัติอนุญาต
2. จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รักษาราชการแทนในกรณีไม่อาจปฏิบัติงานได้
3. กรณีการลงนามอนุมัติ อนุญาตตามกฎหมายเฉพาะ มีการจัดทำบัญชีสรุปการมอบอำนาจแนบท้ายคำสั่ง
4. กรณีอำนาจเฉพาะของผู้บริหารไม่สามารถมอบอำนาจได้ หรือผู้บริหารท้องถิ่นมอบอำนาจให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ให้จัดทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 4.2.1 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

⌘ Don'ts

ผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวอำนาจไว้ที่ตนเองเพียงผู้เดียว ละเลยการมอบอำนาจความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจอนุมัติ อนุญาต และการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการรับบริการ เช่น ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ / ปรับปรุงแนวทางการมอบอำนาจให้มีความเหมาะสม รวมทั้งไม่มีการสอบทาน / ตรวจสอบติดตามการใช้อำนาจภายหลังการมอบอำนาจ

4.2.2 การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

การกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้หน่วยงาน หรือภาคส่วนอื่นๆ หรือประชาชนในพื้นที่ เพื่อจัดการหรือจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกระจายบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี ที่เหมาะสม

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

✓ Do's

1. อปท. ส่งเสริม/สนับสนุน/เปิดโอกาสให้ประชาชน ตัวแทนจากภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในท้องถิ่น เข้าร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมสาธารณะ และบริการสาธารณะผ่านการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน และอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ

⌘ Don'ts

1. อปท. คัดเลือก/แต่งตั้งบุคคลที่ไม่เหมาะสมทางสังคมหรือมีคุณวุฒิ วัยวุฒิ ไม่เหมาะสมกับภารกิจหรือเลือกเฉพาะพวกพ้องของตนเอง

Do's

2. อปท. สนับสนุน/อุดหนุนเงินงบประมาณ ให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน/กลุ่มองค์กร/ภาครัฐ/ภาคประชาชนตามระเบียบเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงว่าโครงการที่จะให้เงินอุดหนุนต้องเป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน/กลุ่ม/องค์กรที่ขอรับเงินอุดหนุนและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย รวมทั้งพิจารณาถึงฐานะทางการเงินการคลัง ศักยภาพ และประโยชน์ที่ประชาชนในเขตพื้นที่จะได้รับ

Don'ts

2. อปท. ขาดการติดตาม และประเมินผลการทำงานว่าหน่วยงานองค์กรหรือกลุ่มที่เป็นผู้ขอรับเงินอุดหนุนได้นำเงินที่ได้รับไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ หรือการใช้งบประมาณและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางการเงินและการคลังที่มีอยู่เป็นการดำเนินการเพื่อหวังคะแนนนิยมทางการเมืองเพียงอย่างเดียว เช่น การใช้งบประมาณและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กลุ่ม องค์กร เฉพาะที่เป็นพวกพ้องของตน หรือกลุ่ม องค์กรที่มีได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์โดยรวมของสมาชิกหรือประชาชนในท้องถิ่น

อบต. ไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการสร้างโรงงาน เนื่องจากมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนจำนวนน้อยเกินไป

CASE STUDY

ผู้ประกอบการรายหนึ่งจะดำเนินโครงการสร้างโรงงานแปรรูปไม้ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประกอบการรายนั้นดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลโคกกระเทียม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ตามระเบียบขั้นตอน ด้วยพื้นที่ดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบที่จะประกาศเป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ทั้งนี้เมื่อได้นำเสนอเรื่องโรงงานแปรรูปเข้าสู่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเทียม สภาฯ จึงมีมติเอกฉันท์ไม่อนุญาตให้ดำเนินโครงการฯ ในพื้นที่ เนื่องจากมีการรับฟังความคิดเห็นมีส่วนที่น้อยเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่มีอยู่จริง และแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีตัวเลือกให้ตอบเพียง “เห็นด้วยมาก” “เห็นด้วย” และ “เห็นด้วยน้อย” เท่านั้น ไม่มีตัวเลือกคำตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” อันเป็นการลิดรอนสิทธิของผู้ได้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งต่อมา ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ถือว่ามีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอย่างรอบด้าน ดังนั้น การที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเทียมมีมติไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการรายนั้นดำเนินโครงการฯ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเทียมมีหนังสือแจ้งมติการไม่อนุญาตดังกล่าวไปยังผู้ประกอบการรายนั้น จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักการมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างรอบด้านและครอบคลุมทุกชุมชน

เทศบาลดำเนินการรื้อทางเท้าและตัดต้นไม้ที่ปลูกบนทางเท้าออก โดยสอบถามความคิดเห็นของประชาชนไม่ครบถ้วน

CASE STUDY

เทศบาลได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงขยายผิวการจราจรเพื่อทำเป็นทางจักรยาน แต่คำถามในแบบสอบถามมีเพียงคำถามเกี่ยวกับปัญหาจราจร การขยายผิวการจราจร และการเพิ่มพื้นที่จอดรถเพื่อแก้ไขปัญหาจราจรเท่านั้น โดยไม่ปรากฏข้อมูลหรือมีคำถามใดที่ระบุถึงการขยายผิวการจราจรด้วยการรื้อทางเท้าที่มีอยู่ และตัดหรือย้ายต้นไม้ที่ปลูกบนทางเท้าออกทั้งหมดหรือบางส่วน อันเป็นข้อมูลสาระสำคัญของโครงการฯ

กรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนตามโครงการฯ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำพิพากษาให้เทศบาลดำเนินการจัดให้มีทางเท้าตามเดิม รวมทั้งปลูกต้นไม้บนทางเท้าให้เหมาะสมกับสภาพการใช้ประโยชน์ โดยให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง เพียงดำเนินการสอบถามไปตามขั้นตอน และไม่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินการต่อประชาชน

๕. หลักความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานของ

อปท. ต้องมุ่งให้การทางานมีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียภายในท้องถิ่น หากการดำเนินงานนั้นเกิดปัญหาหรือข้อขัดข้อง อปท. ต้องสามารถตอบคำถามและอธิบายให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเหล่านั้น รวมทั้ง อปท. ยังต้อง มีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่

๕.๑) ความรับผิดชอบ

๕.๒) การตอบสนอง

ความรับผิดชอบ

มุ่งทำงานให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน หากการดำเนินงานนั้นเกิดปัญหา/ขัดข้อง ต้องสามารถตอบคำถามและอธิบายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้นได้ รวมทั้งต้องมีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ความรับผิดชอบ

- การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน
- ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง
- การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

การตอบสนอง

- การบริการอย่างมีคุณภาพ
- การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

๕.๑ ความรับผิดชอบ

อปท. สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบและกำหนดให้มีการจัดเตรียมระบบการแก้ไข หรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น จากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ อปท. ทั้งนี้อย่างน้อย ให้พิจารณาความรับผิดชอบให้ครอบคลุมใน ๓ ประเด็น ได้แก่

๕.๑.๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

๕.๑.๒) ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายในและการบริหาร ความเสี่ยง

๕.๑.๓) การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

อปท. พึงส่งเสริมและกำหนดให้มีเครื่องมือที่ช่วยชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของพนักงาน และองค์กร ให้เกิดความชัดเจน เป็นรูปธรรม โดยระบบการประเมินผลนั้น ควรต้องสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของตน และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนได้

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. จัดให้มีกลไกและกระบวนการประเมินผลการบริหารและปฏิบัติราชการเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนบริหารงาน อปท. โดยพิจารณาประเมินในมิติต่าง ๆ เช่น
 - 1) ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ
 - 2) คุณภาพของบริการ
 - 3) ความคุ้มค่าของภารกิจ
 - 4) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

Don'ts

1. อปท. ขาดกระบวนการสร้างแรงจูงใจและความตระหนักที่เป็นรูปธรรม เช่น
 - การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่
 - การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถ
 - การมีระบบประเมินที่ดี
 - การยกย่องหรือมอบรางวัลให้กับผู้ที่สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด รวมถึง การไม่กำหนด/ปรับปรุงตัวชี้วัด และเป้าหมายในการปฏิบัติงาน รวมถึงลงเลยในการติดตามและประเมินผลด้านต่าง ๆ

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

Do's

2. อปท. มีการประเมินบุคคล โดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานของ พนักงานส่วนท้องถิ่นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ และประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับจากการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้ นั้น ตามประกาศหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลที่ กจ. กท. หรือ ก.อบต. กำหนด

Don'ts

2. อปท. กำหนดตำแหน่งในส่วนราชการ ต่าง ๆ ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ไม่เหมาะสมกับการกิจอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน และปริมาณงาน ขาดการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตาม ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับแรงจูงใจ หรือการให้ค่าตอบแทน เช่น การประเมินผล บุคคลไม่มีการพิจารณาตามภาระงานหรือ ผลงาน แต่ประเมินตามความพอใจเนื่องจาก เป็นบุคคลใกล้ชิด หรือพรรคพวก

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

อปท. ต้องมีกระบวนการควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง ที่มีมาตรฐาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส และบรรลุผลสำเร็จตามภารกิจ หน้าที่และความรับผิดชอบ และได้รับความเชื่อมั่น และความไว้วางใจจากประชาชน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริมให้มีการจัดวางระบบ ควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และ การบริหารความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ของ กระทรวงการคลังผ่านรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับประเมินผลและจัดทำ รายงานประเมินผลส่งให้ผู้กำกับดูแล

Don'ts

1. อปท. ละเลยต่อการจัดระบบ การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง และไม่มีการนำ ผลจากการวิเคราะห์/ประเมินผลความเสี่ยง ไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานอย่าง เป็นรูปธรรม

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

Do's

2. อปท. จัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุนิติวัตถุประสงค์ และเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 2) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 3) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารความเสี่ยง
- 4) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

ทั้งนี้ ควรวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงภายใต้สภาพพื้นที่ บริบท/เงื่อนไข ตามความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของตนเอง

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

Don'ts

2. อปท. ไม่มีบุคลากรในตำแหน่งงานตรวจสอบภายใน หรือไม่มี การมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวตามความ เหมาะสม ละเลยการส่งเสริม/สนับสนุนให้ผู้รับผิดชอบมีความรู้ อย่างเพียงพอต่อการควบคุมและบริหารจัดการความเสี่ยง มีการลอกเลียน แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จนไม่ทราบความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่แท้จริงของตนเอง

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

✓ Do's

3. อปท. มีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างครอบคลุมรอบด้าน เช่น

- ความเสี่ยงในเรื่องการทุจริต
- ความเสี่ยงในเรื่องการบริหารงบประมาณ
- ความเสี่ยงในการบริหารงานบุคคล

รวมถึง การกำหนดให้มีแผน/กลไกในการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น

✗ Don'ts

3. อปท. ขาดการบริหารความเสี่ยง ไม่ให้ความสนใจการประเมินปัจจัยหรือเหตุปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อทางลบและไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

5.1.3 การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

อปท. ต้องมีข้อมูล/ระบบ/วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบต่อปัญหาหรือข้อขัดข้องที่ประชาชนร้องเรียน รวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้ทราบ และรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาให้สาธารณชนได้รับทราบ พร้อมทั้งมีระบบการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการป้องกันปัญหาในรูปแบบและลักษณะเดิมไม่ให้เกิดขึ้นอีก

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

✓ Do's

1. อปท. มีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยกำหนดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดการเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์หลากหลายช่องทาง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อดำเนินการตามกระบวนการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีการแจ้งผลกลับไปยังผู้ร้องเรียนทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

✗ Don'ts

1. อปท. ละเลยเมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรือคาดว่าจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการปฏิบัติงาน รวมถึงไม่ให้ความใส่ใจต่อการหาทางแก้ไข บรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ที่ต้องการรับความช่วยเหลือ เยียวยา ปลดปล่อยทุกข์ในเวลาอันสมควร เช่น กำหนดช่องทางการร้องเรียนที่มีลักษณะเข้าถึงง่าย สร้างขึ้นตอนเกินความจำเป็น และไม่สะดวกต่อผู้ได้รับความเดือดร้อน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.3 การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

✓ Do's

2. อปท. มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีการจัดทำฐานข้อมูลเรื่องร้องเรียน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะเดิมขึ้นอีก

✗ Don'ts

2. อปท. ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงช่องทาง กระบวนการ และระยะเวลาดำเนินการในการร้องเรียน ร้องทุกข์ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น คู่มือฉบับประชาชน แผ่นพับ แผ่นผังแสดง ณ จุดบริการ

๕.๒ การตอบสนอง

อปท. ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนอง ตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมี ความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม โดยต้องคำนึงถึง

๕.๒.๑ การบริการอย่างมีคุณภาพ

๕.๒.๒ การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

5.2.1 การบริการอย่างมีคุณภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงรับผิดชอบและให้บริการต่อประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชน/ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการให้บริการในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยการนำข้อมูลและระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการอย่างมีคุณภาพ เช่น การจองคิวออนไลน์ จุดบริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) การชำระภาษีผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การจัดให้มีบริการเชิงรุกในรูปแบบการให้บริการเคลื่อนที่ลงไปในระดับชุมชน

Don'ts

1. อปท. ให้บริการตามรูปแบบเดิมที่มีความล่าช้า ใช้เอกสารจำนวนมาก มีระยะเวลาในการพิจารณานาน เพราะต้องผ่านหลายขั้นตอน ขาดการปรับปรุงทบทวนพัฒนาคุณภาพ ในการให้บริการตามความคาดหวังของประชาชน ที่ต้องการบริการที่สะดวกรวดเร็ว

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.2.1 การบริการอย่างมีคุณภาพ

Do's

2. อปท. มีการติดตามและประเมินผล การให้บริการอย่างเป็นระบบ เช่น จัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการ ณ จุดให้บริการในรูปแบบที่ง่ายและสะดวก รวมทั้งมีการประมวลผล สรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจเสนอต่อผู้บริหาร อปท. เป็นรายเดือน หรือรายไตรมาส พร้อมทั้งเผยแพร่ให้บุคลากรภายใน อปท. ได้รับทราบเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

Don'ts

2. อปท. ขาดการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนำปัญหา อุปสรรค และข้อคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพการบริการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

5.2.2 การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ เพื่อจัดการ/บรรเทาปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

อปท. มีการพัฒนา คัดค้น หรือนำนวัตกรรมในการให้บริการมาใช้เพื่อจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ สามารถตอบสนองปัญหา ความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และเป็นธรรม และในกรณีที่เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินงาน อปท. ต้องสามารถอธิบายเหตุผลหรือตอบข้อสงสัยของประชาชนได้

Don'ts

อปท. ขาดการปลูกฝังแนวคิดทัศนคติให้กับบุคลากรในการเป็นผู้ให้บริการที่ดี ละเลยการพัฒนาองค์ความรู้สมัยใหม่เพื่อยกระดับรูปแบบหรือวิธีการให้บริการ

CASE STUDY

การจัดการปัญหาเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

พื้นที่ตำบลคลองกุ่มมีทำเลที่เหมาะสมในการจัดตั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ประกอบกับที่ดินมีราคาถูก และอยู่ไม่ห่างจากแหล่งอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่อำเภอศรีราชา จึงมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่เข้าชื้อประกอบธุรกิจลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่เข้ามาจัดตั้งโรงงาน

องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองกุ่ม อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ให้ความสำคัญในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในตำบลให้คงสภาพอยู่ได้โดยไม่ผลกระทบต่อบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งการอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่นระหว่างคนในชุมชนและสถานประกอบการ จึงได้จัดทำประชาคมและได้ข้อสรุปเป็นหลักการเพื่อกำหนดทิศทางร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ กับคนในชุมชนภายใต้หลัก "การเฝ้าระวังป้องกันไว้ดีกว่าการตามแก้ไขปัญหาล่วงหน้า" โดยเมื่อมีกรณีปัญหาเรื่องร้องเรียนเกิดขึ้นก็จะใช้กลไกภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านอนุรักษ์ พื้นที่ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างภาคประชาชน ภาคราชการ ซึ่งเป็นพันธมิตรอยู่ร่วมกันในการวางแผนป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมล่วงหน้า รวมทั้งกำหนดเงื่อนไข ขั้นตอน และระยะเวลาในการติดตามผลการแก้ไขปัญหของโรงงานในพื้นที่ จนกระทั่งสามารถแก้ไขปัญหาด้านฝุ่นละออง เสียง และแรงสั่นสะเทือนจากเครื่องจักร จนเป็นที่พอใจของประชาชนและชุมชนทำให้สภาพวิถีชีวิตของประชาชนในตำบลอยู่อย่างปกติสุขท่ามกลางการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบ คำนึงถึงการจัดการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบต่อปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่

CASE STUDY

วิ่งออกกำลังกายลดการระบายน้ำ เทศบาลต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใหม่

เทศบาลไม่จัดหาตะแกรงหรือผ้าปิดรางระบายน้ำบนบาทวิถีถนนหรือทำเครื่องหมายเตือน ทำให้ประชาชนพลัดตกรางระบายน้ำ ขณะมีการก่อสร้างรางระบายน้ำและบาทวิถี ซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ไม่สามารถอ้างได้ว่าเป็นความผิดของผู้ฟ้องคดี ที่ไม่ระมัดระวังให้ดี เพราะเป็นคนต่างท้องที่และไม่คุ้นเคยสถานที่เกิดเหตุ และวิ่งออกกำลังกายบน บาทวิถีซึ่งไม่ใช่สถานที่ออกกำลังกาย ในช่วงเวลาเช้าที่มีทัศนวิสัยไม่ชัดเจนและมีหมอกฝนจัด ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามสภาพแวดล้อมและรูปแบบการก่อสร้างบาทวิถี สามารถคาดการณ์ได้ว่าอาจเกิดอันตรายต่อผู้สัญจรบนบาทวิถีได้ เทศบาลมีหน้าที่ต้องจัดทำเครื่องหมายหรือสัญญาณใด ๆ เพื่อแจ้งเตือน หรือจัดทำผ้าหรือตะแกรงปิดรางระบายน้ำหรือทำรั้วกันเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอยู่ในวิสัยที่พึงกระทำได้ การไม่ดำเนินการถือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ เมื่อผู้ฟ้องคดีวิ่งออกกำลังกายไปตามบาทวิถีถนนแล้วตกลงไปในรางระบายน้ำได้รับบาดเจ็บสาหัส จึงเป็นการที่เทศบาลกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงมีคำพิพากษาให้เทศบาลต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใหม่ทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดี

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การดำเนินงานที่ไม่คำนึงถึงธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์และประสิทธิผลของการจัดการใด ๆ เพื่อบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๖. หลักความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมี การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ตลอดจนเป้าหมายและพันธกิจที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะที่ตอบสนองต่อความคาดหวัง ของประชาชน นอกจากนี้การปฏิบัติงานตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ดังกล่าว ต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็ว และเหมาะสมโดยคำนึงถึง ๒ องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- ๖.๑) ประสิทธิภาพ
- ๖.๒) ประสิทธิภาพ

6

ความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ตลอดจนเป้าหมายและ พันธกิจที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน และต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วและเหมาะสม

ประสิทธิภาพ

1

มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งตอบสนองความต้องการประชาชน

2

มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิผล

1

ความประหยัด

2

รวดเร็ว

3

มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

ประสิทธิผล

อปท. ต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์วางเป้าหมาย การปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อ ความคาดหวังของประชาชน โดยสร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยง และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้

- ๖.๑.๑ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๖.๑.๒ แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความชัดเจน ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและประเทศ โดยวางเป้าหมายแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

อปท. มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีการวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างรอบด้าน ตามความจำเป็นและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และให้ความสำคัญกับการประสานแผนในแต่ละระดับ เพื่อการจัดทำแผนในพื้นที่มีความสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน สามารถนำโครงการ/กิจกรรมที่เกื้อหนุนภาพประสานเข้าสู่แผนพัฒนาในระดับสูงขึ้นไปได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

Don'ts

อปท. ขาดการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตน หรือคัดลอกวิสัยทัศน์ดังกล่าว มาจากอปท. อื่น และไม่มีการบูรณาการและประสานแผนพัฒนาประเภทต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ ละเลยการทบทวนหรือปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกื้อหนุนภาพให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ของ อปท. ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป หรือหน่วยงานอื่น ๆ ต่างคนต่างทำงานเกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองงบประมาณ

6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มุ่งผลของความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งกำหนดระบบการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถอธิบายผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ

Don'ts

1. อปท. ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อบรรลุตามเป้าหมายให้ชัดเจนและเหมาะสมตามมาตรฐานการบริหารหรือการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

Do's

2. อปท. มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจอย่างต่อเนื่อง และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

Don'ts

2. อปท. ขาดการจัดการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนข้อมูลที่ต้องใช้ในการบริหาร เช่น

- ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย
- ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เพื่อจัดการด้านการเงินการบัญชี การคลัง และการจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ

รวมถึงไม่มีการกำหนดแผนงาน ทิศทางเป้าหมายในการบริหารทรัพยากรที่ชัดเจน

๖.๒ ประสิทธิภาพ

อปท. ต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพ ที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็นโดยต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

๖.๒.๑ ความประหยัด

๖.๒.๒ ความรวดเร็ว

๖.๒.๓ มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

6.2.1 ความประหยัด

การนำทรัพยากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่อย่างจำกัดมาใช้หรือจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อท้องถิ่น โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด รวมทั้งประเมินความคุ้มค่าก่อนและหลังการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. นำระบบบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมตามความเหมาะสมและกำลังงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ เพื่อช่วยลดขั้นตอน เพิ่มประสิทธิภาพ ประหยัดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยไม่เกิดผลเสียแก่ภารกิจ

Don'ts

1. อปท. มีการจัดตั้ง/คำนวณงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในวงเงินงบประมาณที่สูงกว่าที่ควรจะเป็นไม่คุ้มค่า ละเลยการตรวจสอบต้นทุนในการปฏิบัติงานและการดำเนินโครงการใช้งบประมาณและทรัพยากรฟุ่มเฟือย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Do's

2. กรณีภารกิจของ อปท. ใดมีความเกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน หรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกันควรจัดให้มีการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างอปท. หรือหน่วยงานอื่นๆ ตามแนวทางที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่อปท. ได้ประกาศไว้

Don'ts

2. อปท. ไม่คำนึงถึงลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน ขาดการวางแผนที่ดี ละเลยการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลตามภารกิจเกิดความคุ้มค่าและประหยัด

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Do's

3. อปท. มีการประเมินความคุ้มค่าในเชิงภารกิจก่อนและหลังการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยพิจารณาเปรียบเทียบ จากประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับกับวงเงินงบประมาณที่ใช้จ่ายไป ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับต้องรวมไปถึงผลทั้งที่คำนวณเป็นตัวเลขเงินและไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขเงินได้

Don'ts

3. อปท. ดำเนินการตามนโยบายฝ่ายการเมือง โดยละเลยการศึกษาวิเคราะห์ผลดีผลเสียทุกด้าน ไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Do's

4. อปท. มีการพิจารณาบททวน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภารกิจที่ไม่คุ้มค่าหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสิทธิ ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันของประชาชนทุกกลุ่มด้วย

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Don'ts

4. อปท. บริหารจัดการทรัพยากรโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ ไม่คำนึงหลักการช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบ ให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือในลักษณะซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งใช้งบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยในการกิจที่ไม่มีความจำเป็น เช่น
- ทำทางจักรยานบนถนนตามกระแส โดยไม่พิจารณาถึงผู้ใช้งานจริงและสภาพถนนที่สัญจร
 - แจกผ้าห่มกันหนาวซ้ำซ้อนกับหน่วยงาน/องค์กร/มูลนิธิการกุศลอื่น
 - จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่ล้าสมัย
 - จัดทำและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์งานเดียวกันซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น
 - จัดสร้างอาคาร สถานที่ และสิ่งก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่เกินความจำเป็น หรือไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง
 - ปรับปรุงภูมิทัศน์ตามไหล่ทาง/เกาะกลางโดยไม่สอบถามความต้องการของประชาชน

6.2.2 ความรวดเร็ว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงกรอบระยะเวลาที่กำหนด ให้บริการอย่างรวดเร็ว สนองตอบต่อความคาดหวังของประชาชน และตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันที่

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

อปท. มีการนำวิธีการบริหาร จัดการ/นวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา ลดขั้นตอน ระยะเวลา และประหยัดค่าใช้จ่าย เช่น

- การมีระบบการเตือนภัยที่เกิดจากธรรมชาติ
- การแจ้งเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และตอบกลับผ่านระบบออนไลน์

Don'ts

อปท. ไม่มีการทบทวน ปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและการจัดบริการสาธารณะเกิดความล่าช้า

6.2.3 มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนได้มาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาระบบการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน/มาตรฐานการให้บริการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

2. อปท. จัดทำฐานข้อมูล บันทึกสถิติการใช้บริการ ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

Don'ts

1. อปท. ขาดการสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติ ไม่มีการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน การติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. อปท. ขาดการเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านองค์ความรู้ อัตรากำลังที่เหมาะสม การจัดท่าหรือการจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้สนับสนุนการให้บริการ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในการดำเนินการ

CASE STUDY

โครงการ “รู้น้ำ รู้ชีวิต”

จังหวัดชัยภูมิ มักจะประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนและขาดน้ำในฤดูแล้ง ซึ่งแต่เดิมเป็นการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในลักษณะชั่วคราว เฉพาะหน้าเพียงหน่วยงานเดียว ขาดการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างพื้นที่ หากมีน้ำมาก ต่างก็ผลักดันน้ำออกจากพื้นที่ของตนและช่วงน้ำแล้งก็จะแย่งน้ำกันอุปโภคบริโภค

เทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เห็นถึงการแก้ปัญหาน้ำท่วมและฝนแล้งไม่สามารถดำเนินการให้เกิดความยั่งยืนได้เพียงลำพัง จึงบูรณาการความร่วมมือการทำงานร่วมกันในลักษณะเชื่อมโยงกัน 3 มิติ ประกอบด้วย

- 1) การเชื่อมโยงทางกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานในการระบายน้ำและกักเก็บน้ำตั้งแต่ต้นน้ำ
 - 2) การเชื่อมโยงด้านอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ประสบปัญหา จำนวน 9 แห่ง
 - 3) การเชื่อมโยงด้านผลประโยชน์ โดยการกระจายผลประโยชน์ส่งต่อและเชื่อมโยงกันให้แก่ประชาชนในพื้นที่ทุกส่วน
- การบูรณาการความร่วมมือดังกล่าว ทำให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดประสานสู่เป้าหมายเดียวกัน ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ คือ ประชากร กว่า 36,973 ครัวเรือน มีน้ำอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ และไม่ต้องประสบปัญหาน้ำท่วมอีกต่อไป

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นที่จะจัดการแก้ไขปัญหาจากที่มีมานาน สามารถบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

มอบหมายงานโดยไม่คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของงาน

CASE STUDY

โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเกิดความเสียหายภายหลังการตรวจรับ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่ชุดหนึ่งเป็นประธาน และกรรมการตรวจการจ้างโครงการฯ โดยที่ไม่มีบุคคลผู้มีความรู้หรือความชำนาญ ในหลักวิชาการช่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และในเวลาเดียวกันยังแต่งตั้ง คณะเจ้าหน้าที่ชุดเดิมรับผิดชอบตรวจรับงานหลายโครงการซ้อนกัน ส่งผลให้โครงการ ดังกล่าวเกิดความเสียหาย ดังนั้น ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ความเสียหายจากกรณี ดังกล่าว เกิดจากความบกพร่องของระบบการดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ควบคุมงานและตรวจการจ้างแต่ละโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องรับผิดชอบร่วมกับคณะเจ้าหน้าที่ชุดดังกล่าวด้วย

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานที่ไม่สอดคล้องกับหลักความ คุ้มค่า โดยไม่คำนึงถึงการความรู้ความสามารถและประสบการณ์และปริมาณภารกิจ ของบุคลากรส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ